

[Orla Møller.]

gan som det foreslåede kunne få lejlighed til at følge forsvarrets og politiets efterretningstjenester. Det ligger i sagens natur, at det arbejde, de to efterretningstjenester øver, ikke kan blotlægges for offentligheden. Dokumenter i forbindelse med denne virksomhed er derfor også unddraget offentlighedens adgang til aktindsigt efter reglerne i lov om offentlighed i forvaltningen, og næppe nogen vil bestride, at sådan bør det fortsat være. Forslaget tilsigter da heller ingen ændringer i dette forhold. Alligevel må det forekomme rimeligt, at offentligheden gennem et folketingsudvalg får muligheder for at få oplysninger om arbejdet og retningslinjerne for dette.

I den offentlige debat, der har været om forslaget siden dets fremsættelse i februar, er flere synspunkter gjort gældende, og i de følgende ordførertaler vil de sikkert alle blive fremført. Jeg skal derfor tillade mig at tage nogle enkelte af dem frem og argumentere imod dem.

Det er således blevet hævdet, at forslaget er udtryk for mistillid til de to ministre, justitsministeren og forsvarsministeren. Havde de to ministre været af den opfattelse, havde de nok modsat sig forslaget, men det er altså ikke tilfældet. Der er — selvfølgelig — hverken tale om mistillid til ministre eller tale om indskrænkninger i deres ansvarsområde. Det er fortsat regeringen, der har det fulde ansvar for efterretningstjenesternes virksomhed, og dette ansvar hviler på de to ministre. Ansvarer bliver således hverken reelt eller formelt forflygtiget ved et sådant udvalgs arbejde. Af samme grund er der nogle, der hævder det stik modsatte synspunkt, at udvalget så er uden betydning og kun udtryk for en slags psykologisk skinmanøvre. Jeg afviser en sådan påstand, fordi det efter min mening er lykkes for ministeren at formulere forudsætningerne for udvalgets arbejde, for dets omfang og for dets form på en særdeles klar måde.

For det første: ikke alene fastslås det, at

det er de pågældende ministre, der på regeringens vegne bærer ansvaret for efterretningstjenesternes virksomhed, men det er også disse ministre alene, som giver efterretningstjenesterne instruks om arbejdets udførelse, og som har ansvaret for, hvilke oplysninger udvalget skal have.

For det andet: udvalget får ikke blot enkeltstående oplysninger, men også kendskab til de generelle retningslinjer for efterretningsvæsenets opgaver.

Og for det tredje: det enkelte medlem af udvalget har mulighed for over for regeringen at fremsætte sin opfattelse af ethvert forhold i efterretningstjenesternes virksomhed.

Det er klare retningslinjer, der sikrer de fornødne arbejdsmuligheder for efterretningsvæsenet, så der kan udføres et effektivt arbejde, og på samme tid sikrer, at der ikke sker tilsidesættelse af de regler, der skal beskytte de enkelte borgeres personlige rettigheder.

Det parlamentariske organ, som her foreslås nedsat, er tillige udtryk for offentlighedens i enhver situation berettigede krav om kontrol over for enhver statslig virksomhed. Socialdemokratiet ønsker med dette at placere efterretningsvirksomheden på en positiv måde i befolkningens bevidsthed, og derfor håber vi også på gennem udvalgsarbejdet at nå frem til en bred tilslutning til udvalget.

Jeg skal til sidst oplyse, at der er to medlemmer af den socialdemokratiske gruppe, som vil lade deres medvirken til forslagets gennemførelse bero på udvalgsarbejdet. Den øvrige del af gruppen er positivt indstillet over for forslaget og medvirker naturligvis gerne til et udvalgsarbejde, der kan fremme målet.

Knud Østergaard: Ministerens fremsættelse er bemærkelsesværdig derved, at den er meget kort og fuldstændig mangler begejstring. Dette bebrejder det konservative folkeparti ikke den højtærede justitsminister. Når det drejer sig om efterretningstjenester, er det ikke en fordel at sige meget,